

Tertialrapport 1 2025 för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Tertialrapport 1 2025 för kommunstyrelsen godkänns i enlighet med bilaga 1-2 till promemorian.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

I ärendet redovisas Tertialrapport 1 2025 för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har bidragit till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsområdesmål under perioden och till att dessa kan nås under året. Kommunstyrelsen prognostiserar ett nettoöverskott om 85,9 miljoner kronor efter resultatöverföringar.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Den rödgröna majoriteten fortsätter att driva en politik för ett hållbart, jämlikt och tryggt Stockholm. Trots ett fortsatt ansträngt ekonomiskt läge visar kommunstyrelsens Tertialrapport 1 för 2025 att stadens styrning håller hög kvalitet både vad gäller ekonomi och verksamhet. Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott på 85,9 miljoner kronor efter resultatöverföringar.

Stockholm ska vara en stad för alla och därför är det glädjande att kommunstyrelsen fortsätter att bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges högt ställda inriktningsmål inom prioriterade områden som välfärd, klimatomställning, trygghet och bostäder. Stockholm ska ha en stark välfärd med fokus på viktiga områden som skola och utbildning, ett tillgängligt socialt stöd och en god omsorg för äldre. I motsats till den nationella klimatpolitiken så fortsätter vi i Stockholm att arbeta för en grön omställning, med minskade utsläpp och en renare stadsmiljö. Vi är också fast beslutna om att nå våra långsiktiga mål att bygga bort trångboddheten och säkerställa att alla har en plats att kalla hem. Samtidigt arbetar vi för att stärka den upplevda

tryggheten i våra stadsdelar genom fler trygghetsinvesteringar och ökad samverkan med polisen och andra aktörer.

Tertialrapporten synliggör också att kommunstyrelsen fortsätter att ha ett starkt fokus på social hållbarhet, jämlikhet och ansvarsfull ekonomisk styrning. Rapporten är ett viktigt kvitto på att stadens styrning fungerar och att kommunstyrelsens arbete gör verklig skillnad för stockholmarna – både i vardagen och för framtiden.

Stockholm den 4 juni 2025

Karin Wanngård

Bilagor

1. Tertialrapport 1 2024 för kommunstyrelsen. dnr KS 2025/463-1.1
2. Blankettset KS mm T1 2025 KS, dnr KS 2025/463-1.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis.
2. Därutöver anföra följande.

Det föreliggande Tertialrapport 1 för kommunstyrelsen 2025 följer inriktningen

i majoritetens budget för kommunstyrelsen. Liberalerna påpekade redan i samband med kommunstyrelsens verksamhetsplan 2023 vår oro kring stadens ekonomi, en kritik som har återkommit repetitivt.

Det är minst sagt anmärkningsvärt att den rödgröna majoriteten återigen inte skriver något om insatser för omhändertagna och placerade barn. Det är en grupp barn som är i riskzon för att dras in i grov kriminalitet innan, under och efter en placering. Likaså är det en gemensam nämnare att ha varit placerad för en överväldigande majoritet av de barn som varit inblandade i de senaste årens skjutningar och grova våldsdåd. Liberalerna har återkommande påtalat behovet av ett ökat fokus på den här målgruppen för att minska inflödet till kriminella nätverk, där bland annat större fokus på skolgång och hälsa, ett stärkt eftervårdsprogram och utslussning är välbehövliga åtgärder.

Majoriteten skriver att ”Arbetet med att stötta stadsdelsnämnderna i arbetet mot hemlöshet och vräkningar har fortgått i nära samarbete med socialnämnden.”

Däremot förefaller det fortsatt som om vräkningar av barn är ett stort och olöst problem. Det krävs skarpare åtgärder och bättre uppföljning för att säkerställa att inga barn förlorar sitt hem i onödan.

Det är också anmärkningsvärt att majoriteten inte nämner något om ett intensifierat arbete mot extremism och högerradikalisering, trots de återkommande larmen från både Säkerhetspolisen och Centrum mot våldsbejakande extremism. Barn och unga radikaliserar på nätet, där individer med intention att begå skolattentat hanteras allt oftare av Säkerhetspolisen. Att ignorera dessa varningssignaler riskerar att urholka tryggheten i vår stad.

I det här sammanhanget vill vi också lyfta den viktiga frågan om att värna ett fritt kulturliv. Flera bibliotek i staden har vittnat om företeelser där högerextrema Youtubers uppsöker bibliotek och andra offentliga miljöer, för konfrontera personal. En fråga också stadsbibliotekarien uttalat sig om. Det borde därför ligga i kommunstyrelsens tydliga intresse att värna ett fritt och levande kulturliv som ett sätt att motverka antidemokratiska krafter.

Vi saknar även skrivningar om den sekretessproblematik som uppkommit inom det brottsförebyggande arbetet Trefas, där polisen enligt nya bedömningar inte får lämna ut uppgifter till socialtjänsten på samma sätt som tidigare. Med tanke på att hela arbetsmetoden bygger på en gemensam och uppdaterad lägesbild på individnivå förvårar det här arbetet rejält. Här förväntar vi oss att den rödgröna majoriteten snarast vidtar åtgärder för att säkerställa att arbetet inom Trefas kan fortsätta som tidigare.

Vad gäller skolområdet måste majoriteten prioritera utvecklingsområden som den växande skolfrånvaron och de stagnerande skolresultaten.

I Stockholm har både pojkar och flickors resultat i grundskolan sjunkit, och flickors sjunkande skolresultat är påfallande tydliga. I Järvaområdet har gymnasiebehörigheten sjunkit vid flera skolor trots att det är ett prioriterat område, enligt majoriteten. Det är oroväckande att resultaten även stagnerat på övriga håll i stadens andra utsatta områden. Det duger inte att som den rödgröna majoriteten gör, hänvisa till olika yttre faktorer som uppväxtvillkor enbart. Under föregående mandatperiod, när Liberalerna ledde skolroteln, såg vi till att arbeta stenhårt med att höja studieresultaten på Järva. Det visade sig vara genomförbart genom fokus på utveckling av undervisningskvalitet, språkutvecklande arbetssätt och samhandling med socialtjänsten och andra aktörer.

Liberalerna ser med viss oro på förändringar i socialtjänstens hantering av elever med omfattande skolfrånvaro. Från skolbesök har vi fått till oss att om det tidigare var rutin att inleda en utredning vid hög frånvaro, men idag krävs ytterligare faktorer – såsom indikationer på umgänge med kriminella eller andra sociala problem – för att en utredning ska inledas. Detta innebär att frånvaro i sig inte längre är ett tillräckligt skäl för socialtjänstens ingripande, vilket riskerar att fördröja eller förhindra stöd till barn i utsatta situationer.

Vi ser med stor oro på att antalet vräkta barnfamiljer i Stockholm fortsatt är högt, i synnerhet i stadens mest utsatta områden. Uppgifter från Kronofogdemyndigheten visar att flertalet av dessa vräkningar sker från bostäder som tillhör stadens egna

allmännyttiga bostadsbolag. Detta är inte bara anmärkningsvärt, det är ett djupt socialt misslyckande som måste tas på största allvar.

Skillnaderna mellan olika stadsdelar är tydliga. I socioekonomiskt utsatta delar av Stockholm är vräkningar av barnfamiljer betydligt vanligare än i innerstaden. Det är ett uttryck för den ojämlikhet som präglar staden och ställer akuta krav på hur stadens bostadsbolag och sociala verksamheter arbetar för att förebygga vräkningar och skydda barn från att hamna i akut hemlöshet.

Liberalerna konstaterar att den rödgröna majoriteten brister i att leva upp till sina egna åtaganden. Både i nuvarande budget och under tidigare mandatperioder har det uttryckligen slagits fast att barnfamiljer inte ska vräkas eller placeras i tillfälliga och osäkra boendelösningar såsom vandrarhem. Trots detta ser vi att dessa situationer fortsätter uppstå.

Det är uppenbart att det förebyggande arbetet inte prioriteras i tillräcklig utsträckning. Liberalerna kräver en skyndsam översyn av rutinerna hos stadens bostadsbolag och socialtjänst, med tydligt uppdrag att identifiera och stötta familjer i riskzonen innan en vräkning blir aktuell. Barn ska inte tvingas leva i hemlöshet på grund av bristande samordning och ansvarstagande från stadens sida.

Liberalerna i Stockholm har vid upprepade tillfällen lyft problemet kring nedläggningen av silon i Frihamnen, en central del av huvudstadens livsmedelsförsörjning. Trots de varningar som har framförts, inte minst från Liberalerna, har stadens politiska ledning inte presenterat någon tydlig plan för hur silons funktion ska ersättas innan den befintliga anläggningen tas ur bruk. Denna passivitet präglas av kortsiktighet och brist på helhetsperspektiv.

Att i ett försämrat säkerhetspolitiskt läge, där Rysslands krig i Ukraina fortsatt påverkar Europa, samtidigt som den globala handeln utsätts för ökande press, låta en av Stockholms mest centrala beredskapsfunktioner försvinna utan en ersättningslösning är oansvarigt. Utvecklingen i omvärlden borde ha lett till att Stockholms livsmedelsberedskap stärkts, inte försvagats.

Kritiken från Länsstyrelsen understryker allvaret. I sitt yttrande delar de Liberalernas syn på silons avgörande betydelse för livsmedelsförsörjningen. De påpekar att underlaget för beslutet är otillräckligt, att det saknas tillräckliga analyser av konsekvenserna för krishantering och försörjningskedjor, samt att någon samlad kartläggning av Stockholms försörjningsberedskap fortfarande inte har gjorts trots att tre år har passerat sedan Rysslands invasion av Ukraina.

Liberalerna kräver nu att Stockholms stad omedelbart agerar för att hantera den hotande nedläggningen. En hållbar och långsiktig lösning måste tas fram, en lösning som garanterar att Stockholm även i framtiden kan säkra försörjningen av livsmedel vid kris eller konflikt. Att ignorera dessa varningssignaler är inte bara oansvarigt, det äventyrar hela stadens beredskap.

Liberalerna ser med oro på att Stockholm idag riskerar att bli en stad där företagande försvåras snarare än främjas. Under den nuvarande politiska inriktningen upplever många företag att det är svårt att verka och växa inom stadens ramar. Ett starkt och välmående näringsliv är en förutsättning för stadens utveckling, sysselsättning och invånarnas välfärd. Därför är det avgörande att stadens regelverk och administrativa processer utformas så att de underlättar för företag att etablera sig och växa.

Vi ser hur långa handläggningstider, komplicerade tillståndprocesser och bristande kommunikation från stadens sida skapar onödiga hinder för företagare. Detta påverkar särskilt viktiga sektorer som bygg- och servicebranschen, där snabbhet och tydlighet är avgörande för att möta stadens behov av bostäder och service.

Liberalerna vill därför att Stockholm tar ett tydligt ansvar för att skapa en mer företagsvänlig miljö. Det innebär att förenkla regelverk, korta handläggningstider och säkerställa en öppen och konstruktiv dialog mellan stadens förvaltningar och näringslivet. Vi vill också se rimliga nivåer på skatter och avgifter, så att företagen får bättre förutsättningar att investera och anställa.

Vi anser att Stockholm ska vara en stad där företagare känner sig välkomna och uppskattade. En stad som värnar om både näringsliv och kultur och som ger utrymme för innovation och entreprenörskap. Liberalerna vill se ett Stockholm där framtidstron stärks och där möjligheter står i fokus istället för hinder.

I övrigt hänvisar vi till Liberalernas budgetreservation i kommunfullmäktige.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M) enligt följande.

I tertialrapport 1 2025 för kommunstyrelsen lämnas en redogörelse för perioden januari-april samt en prognos för året avseende verksamhet och ekonomi. I ärendet redogörs för hur kommunstyrelsen bidragit till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsområdesmål. Eftersom Moderaterna förordar andra inriktningsmål än majoriteten har beslutat om vill vi också att kommunstyrelsen ska göra andra satsningar och prioriteringar.

Moderaternas inriktningsmål som kommunstyrelsen ska jobba efter är följande:

- En modern storstad med möjligheter för alla.
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Vi kan konstatera att staden fortsatt står inför svåra ekonomiska tider, något som förstärks av den oansvariga ekonomiska politiken som den vänsterstyret driver. Ansvarsfulla politiker hade snarare tagit höjd för denna utveckling och prioriterat kommunens kärnverksamheter. Det har tyvärr det vänsterstyret inte gjort.

Vi bevittnade hur den socialdemokratiskt ledda majoriteten 2014-18 förde en politik som lät ekonomin urholkas, och vi ser nu igen en politisk inriktning från de rödgröna som leder till samma sak. Grunden för stockholmarnas gemensamma välfärd måste alltid vara att säkra stadens finanser och bygga upp stadens finansiella tillgångar. Under år 2022 minskade kommunkoncernens externa bruttoskuld med 2,5 procent. Det var första gången sedan år 2010 som skulden minskade på årsbasis. Detta kunde åstadkommas genom en aktiv förvaltning av stadens fastighetsbestånd och strategiska avyttringar av tillgångar som inte utgör stadens kärnverksamhet.

Nu bedriver däremot vänsterstyret en ekonomisk politik som innebär att skuldutvecklingen återigen ökar snabbt. Högre räntenivåer, i kombination med en ökande skuld innebär följaktligen att stigande räntekostnader snabbt blir en betydande kostnadspost i stadens budget samt belastar stadens bolag. Mot bakgrund av detta vill vi understryka vikten av att bromsa stadens skuldutveckling och bedriva en långsiktigt hållbar ekonomisk politik. Detta kommer kräva prioriteringar och effektiviseringar av oss politiker i Stockholms stad, såväl som en långsiktigt hållbar finansiering av välfärdsåtagandet.

Kommunstyrelsen

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Johan Paccamonti och Sophia Granswed Baat (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Stockholm har stora utmaningar och det är tydligt att vänsterstyret gör för lite för att möta dessa. Staden står fortsatt mitt i en akut bostadskris. I tertialrapporten konstateras att antalet påbörjade bostäder är mycket lågt och att ingen markanvisning skett till stadens allmännyttiga bostadsbolag. Det är anmärkningsvärt att styrande majoritet inte lyckas styra om resurser och planering för att möta bostadsbehoven, särskilt för grupper med svagare ekonomiska förutsättningar. Det är tydligt att det inte bara är konjunkturen utan också en brist på handlingskraft som sänker takten i bostadsbyggandet.

I tertialrapporten lyfts kommunstyrelsens ansvar för stadens klimatarbete, inklusive samordningen av miljöprogrammet och klimathandlingsplanen. Men trots dessa ambitioner är resultaten fortsatt otillräckliga. Det är olyckligt att utsläppen i Stockholms stad fortsätter att öka under vänsterstyret. Centerpartiet anser att kommunstyrelsen måste ta ett betydligt mer aktivt ansvar för att driva klimatomställningen och förankra den i alla delar av stadens verksamhet.

Arbetet med trygghetsfrågor och bekämpning av välfärdsbrott lyfts i rapporten, men Centerpartiet ser fortsatt behov av stärkt samverkan mellan skola, socialtjänst, polis

och civilsamhälle. Vi vill särskilt lyfta behovet av: dubblerat antal ordningsvakter, en särskild avhopparverksamhet för kvinnor i kriminella miljöer, och ett särskilt lämnaprogram för våldsutsatta vuxna och barnfamiljer. Det är inte acceptabelt att kommunens insatser mot våldsbejakande extremism fortsatt är svaga – detta måste prioriteras tydligare.

Stadens barn och unga har rätt till trygghet och kvalitet i skolan och i förskolan. tertiärrapporten visar att barngrupperna fortsätter växa, samtidigt som skolresultaten sjunker och arbetsro saknas i många klassrum. Centerpartiet uppmanar kommunstyrelsen att prioritera resurser till skolan. Deltagandet i föreningslivet minskar bland unga – det är en varningssignal. Därför är det olyckligt att vänsterstyret kategoriskt underprioriterar idrottsytor. Centerpartiet vill istället se en offensiv satsning på idrottsanläggningar, enklare och snabbare byggda, för att möta den stora efterfrågan.

En trygg stad är också en rolig stad. Därför tycker Centerpartiet att mer måste göras för att öka stadens attraktivitet – och göra Stockholm till en roligare och mer levande stad, både för företag och stockholmare. Vänsterstyret stoltserar om att man enligt förra årets ”insiktsundersökning” som mäter kommunernas myndighetsutövning gentemot näringslivet. Med ett betyg på 74 i Nöjd-Kund-Index (NKI) hamnar Stockholm på en blygsam 118:e plats. Extra olyckligt blir det eftersom Stockholms stad har, i en redan tuff lågkonjunktur, sagt upp avtalet med Nyföretagarcentrum.

Centerpartiets budget 2025 vill mer. Vi kommer fortsatt sätta stockholmarna först och tror på en stad som är grönare, tryggare, friare och roligare. I övrigt hänvisar vi till vår budgetreservation.

Ersätтарыttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

För Kristdemokraterna är verklighetens Stockholm viktigare att förhålla sig till än ideologiska teorier och dit tillhörande skygglappar. För oss handlar det om att säkra kvalitet och förbättra resultat utifrån lokala förutsättningarna i varje stadsdel, med hänsyn till såväl individen som familjen och samhället i stort. Genom ett mer stringent fokus på de kommunala kärnuppgifterna och tillhörande verksamheter kan mer resurser frigöras åt välfärden och skattetrycket minska.

Vi ser allvarligt på att vänstermajoritetens politik försämrar stadens ekonomi i ett redan känsligt ekonomiskt och finansiellt läge såväl nationellt som globalt. En fortsatt skenande skuldsättning för att finansiera ofantligt fördyrade investeringsprojekt och allmännyttans orealistiskt höga mål, i kombination med räntor som skenat, drabbar i slutändan välfärden.

Fyra år med borgerligt styre ledde till en starkt positiv trend med förbättrat företagsklimat i Stockholm. Denna trend är inte bara bruten utan hela uppgången i Svenskt Näringslivs ranking har utraderats på drygt två år. Under våren föll staden än en gång i listan över företagsvänliga kommuner. Trots att Stockholm utgör hela Sveriges ekonomiska motor saknas en näringslivspolitik värd namnet.

Vi beklagar än en gång att vänstermajoritetens avveckling av stadens tidigare breddade trygghetsarbete fortsatt ligger fast och att man återgått till ett ensidigt fokus på socialt förebyggande arbete. Samtidigt har polisen i Stockholm tvingats anlita egna ordningsvakter för att väga upp den kommunala reträtten; ett allvarligt underkännande av styrets kontraproduktiva politik.

Ärendet

I ärendet redovisas Tertialrapport 1 2025 för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bedöms bidra till att kommunfullmäktiges mål kan nås under året. För stadsledningskontorets driftverksamhet prognostiseras ett överskott om 85,9 mnkr före resultatöverföringar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets bedömning är att kommunstyrelsen har bidragit till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena under perioden och till en positiv utveckling inom inriktningsmålen för de delar som kommunstyrelsen har rådighet över och kan påverka.

Stadsledningskontoret har haft fortsatt fokus på utveckling inom stadens viktigaste prioriteringar och att i dessa stärka samverkan inom och utom staden. En mängd insatser har fortgått i syfte att bidra till kommunfullmäktiges mål, exempelvis inom ramen för aktiviteter från budget.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner Tertialrapport 1 2025 för kommunstyrelsen enligt bilaga 1–2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.